Anul al 65-lea

8 PAGINI 4 LEI

Taxa poştală plătită în numerar; conform aprobării Dir. G-rale P. T. T. Nr. 26.064/936

Nr. 132 Joi 10 Iunie 1948

ABONAMENTE
CAPITALA
Lei 100 pe 1 lună
Lei 320 pe 3 luni
Lei 575 pe 6 luni

UNIVERSUL

ABONAMENTE
PROVINCIA
Lei 100 pe 1 lună
Lei 320 pe 3 luni
Lei 575 pe 6 luni
PLATA PRIN CEC
7999

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10:

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE DIRECŢIE

GUVERNUL SOVIETIC A ACCEPTAT REDUCEREA CU 50% A PLĂŢILOR REPUBLICII POPULARE ROMANE ÎN CONTUL REPARAŢIILOR

Textul scrisorii-răspuns a Generalissimului I. V. Stalin

GENERALISSIMUL I. V. STALIN

In ziua de 8 Iunie d. S. Kavtaradze, ambasadorul U. R. S. S. în România, a adresat d-lui dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri al R. P. R., următoarea scrisoare:

EXCELENŢĂ,

Am onoare să vă transmit textul scrisorii de răspuns al Generalissimului Uniunei Sovietice I. V. Stalin, Preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. la scrisoarea pe care i-aţi adresat-o în legătură cu reducerea sumei de plăţi în contul reparaţiilor pe care Republica Populară Română le mai datorează Uniunei Sovietice.

Primiţi vă rog, asigurările înaltei mele consideraţiuni,

Ambasadorul U. R. S. S. în România
S. KAVTARADZE

SCRISOAREA GENERALISSIMULUI STALIN

D-LUI PETRU GROZA
PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE MINIŞTRI AL REPUBLICII POPULARE ROMANE

STIMATE DOMNULE PREŞEDINTE,

Am primit scrisoarea ce mi-aţi adresat-o în ziua de 4 Iunie.

Guvernul Sovietic a examinat rugămintea Guvernului Român privitoare la reducerea sumei pe care Statul Român o mai datorează Uniunei Sovietice în contul reparaţiunilor de războiu.

Dorind să uşureze restabilirea cât mai grabnică a economiei naţionale a României şi ţinând seama de relaţiile de prietenie ce s'au stabilit între ţările noastre Guvernul Sovietic a luat hotărârea de a reduce suma ce a mai rămas de plătit drept reparaţiuni cu începere dela 1 Iulie a. c. cu 50%.

Cu profund respect
Preşedintele Consiliului de Miniştri al U. R. S. S.

7 Iunie 1948 — I. STALIN

LA ISLAZ, ACUM 100 DE ANI

„Deşteaptă-te Române din somnul cel de moarte", era primul vers al marşului închinat revoluţiei din 1848.

Oare dormise, cu adevărat, poporul român, un somn de moarte până atunci? Oare nu încercase el să scuture dublul jug sub care se afla? Căci poporul român trăgea la două juguri dar era înhămat în carul aceleaşi robii. Şi jugul din afară şi jugul dinăuntru însemna robie pentru poporul român. Jugul dinafară avea — pentru Principate — etichetă turcească, otomană. Cel din Transilvania avea marcă germană, habsburgică. Dar fie că ne plecam „Sublimei Porţi" sau ne închinam „Împăratului" dela Viena, tot un jug străin purtam pe grumaz, atunci.

Mai purtam, însă, şi un jug autohton. Era acela al regimului feudal intern, era acela al moşierimii care fie că era moldovană, valahă sau transilvană exploata ţărănimea şi împiedica desvoltarea negoţului şi a industriei orăşeneşti, desvoltare pretinsă de situaţia de atunci din lume.

Dar sub aceste juguri poporul nu dormea. El suferea şi — când nu mai putea — se revolta. Secole întregi a ţinut acest clocot de revoltă.

Răscoala dela Bobâlna (1437) a lui Doja (1514) a lui Horia, Cloşca şi Crişan (1784) au fost momente de răbufnire a acestui permanent clocot care numai „somn de moarte" nu era.

Nici în Principate poporul nu dormea. Şi aici el voia să se elibereze. Să se elibereze mai ales de duşmanii săi direcţi, de aceia care îl asupreau zilnic şi îi luau pâinea dela gură: de boierii moşieri.

De aceea, răscoalele de până în 1848 aveau mai mult un caracter social. Ţăranii voiau să scape de jugul intern. Cu 70 de ani în urmă, la Horia, Cloşca şi Crişan în răscoala de eliberare a jugului străin apar şi caractere naţionale. Aceste caractere naţionale sunt şi mai pronunţate la Tudor Vladimirescu, în 1821 în Muntenia şi în acţiunea Cărvunarilor, la 1822, în Moldova.

De ce caracterul social al răscoalelor de până atunci se împletea acum cu caracterul naţional al frământărilor începutului veacului XIX-a? Pentrucă orânduirea românească feudală începuse să se destrame, în locul ei apărând raporturile capitaliste ale unei economii intrată în circuitul internaţional. Ţările româneşti nu mai trăiau izolate din punct de vedere economic şi aveau raporturi de schimb cu străinătatea. Aceste raporturi au devenit şi mai intense în urma păcii de la Adrianopol dintre ruşi şi turci când Principatele române obţin libertatea comerţului cu celelalte ţări, autonomie administrativă şi prima lor Constituţie: Regulamentul Organic.

In 1831 exportul Moldovei şi al Munteniei e de 33 milioane lei. In 1832 de 61 milioane. In 1833 de 71 milioane iar în 1840 de 96 milioane.

Acest comerţ intern face ca porturile să se desvolte, şoselele necesare scurgerii mărfurilor să fie întreţinute, populaţia orăşănească să crească (Galaţii, dela 7000 de locuitori în 1821 are 15.000 în 1843).

In oraşele, devenite centre comerciale, apare şi se desvoltă industria. Astfel, între 1830 şi 1850, s'au înfiinţat în Principate 5000 de mori, mici fabrici şi ateliere noi. La naştere, astfel, o pătură burgheză relativ puternică pe care legiuirile feudale o stânjeneau. Lucrătorii şi meseriaşii dela oraşe voiau şi ei un trai mai bun. Cât priveşte ţărănimea, exploatarea ei devenise odioasă. Boerimea voind să vândă cât mai multe grâne în străinătate pentru a câştiga cât mai mulţi bani cere ţăranului pălmaş tot mai multe zile de lucru pe an. In Muntenia, ţăranul muncea pentru boer 56 zile pe an iar în Moldova 72 zile pe an. Erau zilele cele mai bune muncilor agricole. Erau zilele care aduseseră ţărănimea la sapă de lemn.

Toţi voiau să se elibereze de jugul străin. Dar nu toţi voiau să scuture, cu totul, jugul intern. Dacă ţărănimea voia o eliberare deplină, adică şi de jugul străin şi de acela al boierimii, dacă lucrătorii dela oraşe şi intelectualitatea progresistă în frunte cu Bălcescu voiau aceeaşi totală eliberare, apoi acei „revoluţionari" de origină boierească sau burgheză care au participat la acţiunea dela 1848 nu voiau să desfiinţeze iobăgia. Nu voiau împroprietărirea ţăranilor, nu voiau drepturi politice egale pentru toată lumea. Burghezia voia o revoluţie naţională dar nu voia să admită acele drepturi politice şi acele drepturi sociale care i-ar fi stânjenit proaspăta ei poftă de câştig. De aceia în momentele hotărîtoare ale revoluţiei dela 1848, burghezia nu şi-a dat numai mâna cu moşierimea ci chiar cu Imperiul Otoman pentru a înăbuşi cu ajutorul soldaţilor turci voinţa de eliberare a poporului român. Burghezia a trădat, astfel, chiar caracterul naţional al revoluţiei sale.

Trădând interesele poporului, burghezia a rămas fără sprijinul maselor. Ne făcând împroprietărirea şi ne admiţând drepturi politice pentru întregul popor, masele nu au mai sprijinit revoluţia care, astfel, a eşuat.

Vom vedea, în cursul acestei luni, pe măsură ce vom împrospăta evenimentele de atunci, cum a avut loc trădarea intereselor poporului şi cum — din pricina aceasta — a eşuat revoluţia începută la Islaz.

Azi, însă, sărbătorim ziua de isbucnire a revoluţiei, ziua în care elanul maselor populare era întreg, ele ne ştiind că au să fie apoi înşelate.

Pe câmpia de lângă Islaz s'au adunat ţăranii, s'a adunat poporul ca să asculte proclamaţia formulată de Bălcescu care era nu numai ideologul revoluţiei ci unul din cei care nu şi-au trădat poporul şi a luptat, consecvent pentru idealurile revoluţiei de atunci.

Se împlinesc, azi, o sută de ani de atunci. O sută de ani în care lupta a continuat. In care ceeace burghezia nu a vrut să înfăptuiască s'a înfăptuit, azi, când în fruntea luptei poporului se află muncitorimea care a ştiut că numai prin scuturarea ambelor juguri, — şi a celui extern imperialist dar şi a celui intern, al moşierimii şi al capitalismului — se poate ajunge la înfăptuirea idealului de dreptate şi de deplină independenţă naţională, urmărit, de secole, de poporul român.

Al. C. Constantinescu

DUPĂ 100 DE ANI

La 18 Ianuarie 1848 se deschidea „Obişnuita Obştească Adunare a Ţării Româneşti", formată din delegaţi ai marilor boieri.

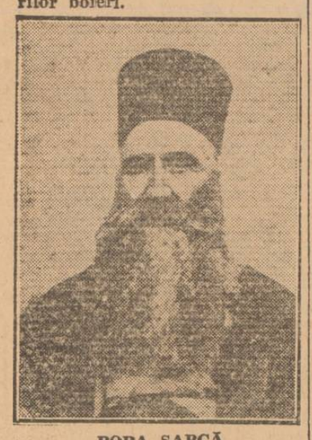

POPA ŞAPCĂ

In mesagiul de deschidere a Adunării, dômnul Gh. Bibescu constata „starea de linişte, de siguranţă şi de mulţumitoare petrecere în care se află astăzi ţara". Desigur într'o „mulţumitoare petrecere" nu se afla decât marea boierime, care, în concepţia domnului se confunda cu însăşi ţara. Şi în adevăr, marea boierime avea de ce să fie mulţumită: ea stăpânea aproape tot pământul ţării. Claca ţăranilor, dijmele şi ruşfeturile luate dela ţărani, furnizau boierimii produsele agricole pe care aceasta le vindea în schimbul banilor grei veniţi de peste hotare. Puterea de stat se afla deasemenea în mâinile marilor boieri: numai ei aveau dreptul de a alege şi de a fi aleşi în Adunare, numai dintre rândurile lor se puteau recruta funcţionarii importanţi ai statului.

Dar restul populaţiei Ţării Româneşti nu se putea declara mulţumită cu starea existentă atunci. Ţăranii care erau duşi cu biciul să muncească pe moşia boierului; negustorii, cămătarii, arendaşii, micii boieri, supuşi în permanenţă arbitrarului şi abuzurilor marilor boieri, care de pildă, nepedepsiţi, puteau refuza să plătească marfa negustorului sau dobânda cămătarului; micul patron care nu putea găsi lucrători salariaţi pentrucă boierimea legase ţăranii de pământ; lucrătorul salariat din oraşe ameninţat să fie readus cu forţa pe moşia de pe care plecase; toţi aceştia erau nemulţumiţi de starea de atunci a lucrurilor. Tânăra burghezie şi mica boierime, întrată în afaceri, în special, voia să participe la conducerea statului într'o măsură egală cu marii boieri. In participarea la treburile statului, burghezia în desvoltare, vedea o garanţie a respectării

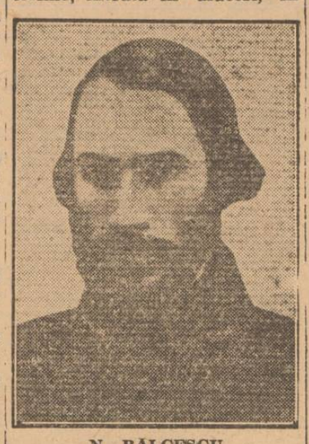

N. BĂLCESCU

Vasile D. Liveanu

(Continuare în pag. 2-a)

JOI, 10 IUNIE (ÎNĂLŢAREA DOMNULUI) NU SE LUCREAZĂ

Ministerul muncii şi prevederilor sociale, aduce la cunoştinţa generală că Joi, 10 Iunie a. c. — Înălţarea Domnului — fiind sărbătoare legală, întreprinderile industriale şi comerciale nu lucrează, iar magazinele sunt închise.

Pieţele şi halele vor fi deschise până la orele 10 dimineaţa.

ŞCOLILE NU ŢIN CURSURI VINERI

Ministerul învăţământului public comunică:

Vineri 11 Iunie, ziua aniversării centenarului anului revoluţionar 1848, cursurile şcolilor sunt suspendate.

La orele 9 dimineaţa, elevii vor fi adunaţi în sala festivă a şcoalei, unde li se va vorbi despre importanţa revoluţiei din 1848 în lupta poporului pentru dobândirea libertăţii.

O delegaţie de elevi va participa la serbarea oficială organizată de autorităţi în localitate. In sate, după şedinţa festivă din şcoală, elevii şi corpul didactic vor participa la serbarea oficială.

Şcolile vor pune la dispoziţie sălile lor pentru aceste serbări.

ALTE TELEGRAME DE URĂRI

TRIMISE D-LUI MINISTRU VASILE LUCA CU PRILEJUL ZILEI D-SALE DE NAŞTERE

Consiliul naţional al Federaţiei naţionale a tineretului democrat din România a trimes d-lui Vasile Luca, ministrul finanţelor, următoarea telegramă:

„Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de viaţă plină de muncă şi luptă în folosul poporului şi ţării noastre, în numele tuturor organizaţiilor de tineret încadrate în Federaţia Naţională a Tineretului Democrat din R.P.R. vă aducem călduroasele noastre felicitări.

In această zi, gândul nostru se îndreaptă plin de mulţumire către dvs. ca unul dintre conducătorii de frunte ai Partidului Muncitoresc Român, forţa conducătoare a poporului nostru în munca şi lupta pentru clădirea şi desvoltarea democraţiei noastre populare, pentru ridicarea şi desvoltarea standardului de viaţă al poporului şi tineretului ţării noastre.

Vă dorim mulţi ani de viaţă, plini de sănătate pentru a putea continua munca şi lupta pe care o duceţi în fruntea Partidului Muncitoresc Român, pentru înflorirea şi înălţarea Republicei Populare Române pentru un viitor luminos şi fericit întregului popor şi tineret.

Consiliul Naţional
al Federaţiei Naţionale
a Tineretului democrat
din România".

★

Comitetul central al Uniunii Tineretului muncitoresc a expediat d-lui ministru Vasile Luca telegrama de mai jos:

TOVARĂŞULUI VASILE LUCA

„Cu ocazia celei de a 50-a aniversări, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitoresc, vă adresează Dvs., unul din conducătorii de frunte ai Partidului Muncitoresc, felicitările călduroase în numele întregului tineret muncitoresc din Republica Populară Română.

Pentru tineretul muncitoresc ca şi pentru întreaga clasă muncitoare, numele Dvs. este strâns legat de luptele pe care clasa muncitoare din ţara noastră le-a dus sub conducerea Partidului ei de avangardă pentru

D. ministru VASILE LUCA

o viaţă mai bună, împotriva fascismului şi reacţiunii burghezo-moşiereşti pentru instaurarea regimului de democraţie populară.

Ca organizaţie revoluţionară a tineretului muncitoresc ce duce mai departe steagul Uniunii Tineretului Comunist, crescută şi educată de partidul clasei muncitoare, ne gândim cu recunoştinţă la sfaturile preţioase pe care le-am primit necontenit din partea Dvs. şi mai ales la începuturile existenţei Uniunii Tineretului Muncitoresc.

Vă urăm, multă sănătate şi ani îndelungaţi pentru a putea continua astfel lupta şi munca Dvs. în conducerea partidului şi a statului nostru spre binele tuturor celor ce muncesc.

La mulţi ani, tovarăşe Luca.

Comitetul Central
al Uniunii Tineretului
Muncitoresc

RĂZBOI CONTRA BOLILOR

Acum câteva zile, d. Leontin Sălăjan — ministrul adjunct al Sănătăţii — a făcut o serie de inspecţii inopinate la mai multe spitale, a schimbat pe administratorii necinstiţi, s'a interesat de îngrijirea ce se dă bolnavilor şi a luat măsuri pentruca medicamentele şi alimentele să nu fie sustrase celor suferinzi.

In aparenţă, acest fapt nu conţine nimic extraordinar.

In toate domeniile vieţii publice organele superioare de stat inspectează, iau măsuri pentru apărarea intereselor poporului, luptă contra birocratismului.

Am ţinut să remarc în mod deosebit inspecţiile d-lui Sălăjan, pentru că ele au constituit semnalul unei noi şi importante bătălii ce se deschide astăzi în ţara noastră; bătălia pentru sănătatea publică.

Poporul român — în frunte cu guvernul democrat — a declarat război sărăciei, mizeriei, resturilor mentalităţii birocratice.

Războiul contra epidemiilor, contra mortalităţii infantile, contra plăgilor fizice în general, nu putea întârzia. O echipă de 26 medici — printre care şi cinci profesori universitari — luptă pentru stârpirea bolilor în judeţul Ilfov. Alte echipe au şi început să le urmeze exemplul.

Începând din luna aceasta, trei echipe medicale vor activa în Valea Jiului pentru a îngriji pe minerii bolnavi. A început lupta de prevenire împotriva febrei tifoide. Au fost luate măsuri pentru trimiterea salariaţilor suferinzi în staţiuni balneo-climaterice, în timpul concediului de vară.

Se iese astfel din pasivitatea care se înrădăcinase în mintea omului simplu — şi mai ales a ţăranului — cu privire la problemele sanitare.

Vechile guvernări au lăsat grele urmări şi în acest domeniu: aproape 20% din copii mor anual din pricina diverselor boli şi epidemii; avem sute de mii de tuberculoşi şi pelagroşi, milioane de sifilitici şi blenoragiei.

In faţa acestor primejdii sociale regimurile trecute nu luau nici-o măsură. Lipsiţi de cel mai elementar ajutor medical, sătenii se învăţaseră să considere bolile drept un rău necesar, contra căruia nu se poate face nimic. Copiii mureau. Ţăranii dădeau vina pe „fatalitate".

In foarte multe cazuri, la oraşe, medicii cei „mari" încasau onorarii uriaşe iar cei „mici" cu greu îşi puteau asigura o viaţă omenească.

La ţară, trebuia să umbli prin multe comune până când să găseşti vreun medic sau vreo moaşă pripăşită cine ştie cum.

In felul acesta, boli care puteau fi cu uşurinţă combătute — sau chiar prevenite — continuau să secere anual zeci şi sute de mii de vieţi. Chiar la spitale se plătea iar pentru cei care nu dispuneau de mijloace financiare adică pentru „gloată" nu se prea găseau nici paturi, nici medicamente, nici personal sanitar.

Astăzi, când omul se află în centrul preocupărilor Statului nostru, sănătatea oamenilor a devenit o problemă de Stat.

„Trebue să luptăm din răsputeri pentru a schimba atitudinea oamenilor faţă de instituţiile de Stat, faţă de spitalele de Stat, să arătăm tuturora că aceste instituţiuni sunt puse în serviciul poporului şi nicidecum în slujba unui cerc restrâns de bogătaşi", a declarat de curând d. Leontin Sălăjan.

Această luptă a început încă dela instaurarea regimului democratic. Campaniile pentru combaterea epidemiilor în Moldova şi Nordul Ardealului, campaniile împotriva tifosului exantematic, înfiinţarea unor noi spitale şi a numeroase aşezăminte sanitare la ţară, sunt realizări însemnate pentru apărarea sănătăţii publice. Acum însă, războiul sanitar tinde a lua un caracter mai amplu şi mai organizat.

Articolul 26 din Constituţia

Andrei Băleanu

(Continuare în pag. 2-a)

FESTIVITĂŢILE DE ASTĂZI DELA ISLAZ

In cadrul festivităţilor pentru sărbătorirea centenarului 1848, azi are loc la Islaz o adunare festivă organizată de Consiliul Judeţean F. D. P., împreună cu autorităţile locale ale judeţelor Romanaţi şi Teleorman (Islaz se găseşte la hotarul acestor judeţe), cu participarea unei delegaţii guvernamentale şi a Consiliului F. D. P.

La această adunare vor lua cuvântul: din partea Prezidiului: d. prof. P. Constantinescu-Iaşi, vicepreşedinte al Prezidiului Marii Adunări Naţionale; din partea guvernului: d. prof. Traian Săvulescu, vice preşedinte al Consiliului de Miniştri; din partea C. C. al P. M. R.: d. Emil Bodnăraş, ministrul Apărării Naţionale.

După discursuri va urma un program de cântece şi dansuri populare.

Stabilirea unui regim represiv special

Prezidiul Marii Adunări Naţionale a Republicii Populare Române a dat următorul decret:

Art. 1. — Minimul special al amenzilor penale prevăzute pentru infracţiunile sancţionate de legea nr. 351 din 1945, pentru reprimarea speculei ilicite şi a sabotajului economic şi de legile economice speciale a căror infracţiuni se urmăresc şi se judecă după acea lege se dublează în cazul în care infractorii îndeplinesc funcţiuni sau atribuţiuni de drept sau de fapt la federale sau societăţi cooperative, întreprinderi de stat de orice fel sau la care statul participă cu o cotă de cel puţin 75 la sută din capital.

Instanţele de judecată prin aplicarea circumstanţelor atenuante, nu va putea aplica celor prevăzuţi în aliniatul precedent numai pedeapsa amenzii, în cazul când legea prevede şi închisoare.

Art. 2. — Cei însărcinaţi în temeiul oricărui titlu cu administrarea, direcţiunea sau supravegherea întreprinderilor economice arătate la art. 1, răspund ca instigatori la infracţiunile comise de prepuşii lor, numai dacă instigarea rezultă din împrejurările în care faptele au fost comise.

Art. 3. — Instanţele judecătoreşti nu vor aplica sancţiunea amenzii civile şi nici pe aceia a confiscării, în cazul în care infracţiunile sunt săvârşite de întreprinderile economice prevăzute la art. 1.

★

Decretul a apărut în Monitorul Oficial de eri.

SALARIZAREA ÎNALŢILOR MAGISTRAŢI

Prin derogare dela dispoziţiunile Statutului funcţionarilor publici, drepturile de salarizare ale primului preşedinte, preşedinţilor de secţiuni şi membrilor Curţii Supreme se stabilesc prin decizia Consiliului de Miniştri.

In acelaşi mod, se stabilesc şi drepturile de salarizare ale procurorului general R.P.R., precum şi ale primului procuror de pe lângă Curtea Supremă, procurorului ajutor al procurorului general al R.P.R., şi procurorilor de pe lângă Curtea Supremă.

Drepturile de salarizare ale procurorului general al R. P. R., stabilite conform dispoziţiunilor de mai sus, vor curge dela data de 23 Aprilie 1948 iar pentru ceilalţi dela data de 1 Iunie 1948.

Decretul prezidial a apărut în Monitorul oficial de eri.